

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 2. maj 2005
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0119
Dok.: HHM40055

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

**vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven
(Skærpelse af straffen for uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i
forbindelse med særligt hensynsløs kørsel) (L 161)**

1. Hørte myndigheder mv.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar vedrørende et udkast til lovforslag fra følgende myndigheder mv.:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, præsidenterne for Københavns Byret og for retterne i Århus, Aalborg, Odense og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolicehøfen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Retspolitisk Forening og Rådet for Større Færdselssikkerhed.

Justitsministeriet har foretaget enkelte præciseringer i lovforslagets bemærkninger i forhold til det lovudkast, som har været i høring.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

2. Generelt

Præsidenten for Vestre Landsret, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Politidirektøren i København og Politiforbundet i Danmark har ikke bemærkninger til lovudkastet.

Præsidenten for Østre Landsret bemærker, at man på grund af sen modtagelse af høringen ikke har haft mulighed for at fremkomme med en udtalelse.

Den Danske Dommerforening bemærker, at man har konstateret, at lovudkastets bemærkninger indeholder nøje angivelser af fremtidige straffniveauer. I den forbindelse lægger Dommerforeningen vægt på, at det i lovudkastet er understreget, at fastsættelse af straf i det enkelte tilfælde fortsat vil bero på domstolens konkrete vurdering af samtlige sagens omstændigheder, og at de i lovudkastet angivne straffniveauer kan fraviges i op- eller nedadgående retning. Herudover har Dommerforeningen ikke bemærkninger til lovudkastet.

Præsidenten for Københavns Byret bemærker, at man kan tilslutte sig høringssvaret fra Den Danske Dommerforening.

Dommerfuldmægtigforeningen anfører, at foreningen ikke finder at burde udtale sig om forslaget.

Rigspolitichefen bemærker, at Rigspolitiet kan tilslutte sig lovudkastet.

Foreningen af Politimestre i Danmark kan tilslutte sig forslaget om at skærpe straffen for uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel. Foreningen er enig i Justitsministeriets og Rigsadvokatens opfattelse af, at det ikke forekommer mindre strafværdigt, når særligt hensynsløs kørsel forvolder andres død, end når dødsfaldet skyldes spirituskørsel.

Landsforeningen af beskikkede advokater bemærker, at reglerne blev skærpet i 2002, og at der ikke er nogen saglig begrundelse for på nuværende tidspunkt at skærpe reglerne yderligere. Endvidere bemærkes det, at foreningen generelt må udtrykke betænkelighed ved, at lovgivningsmagten ved "lovgivning i motiverne" søger at øve indflydelse på domstolens konkrete anvendelse af de i loven foreskrevne strafferammer.

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at instituttet ikke ser sig i stand til at afsætte ressourcer til at udarbejde bemærkninger til lovudkastet.

Dansk Retspolitisk Forening bemærker, at foreningen er enig med Justitsministeriet i, at færdselslovsovertrædelser, der udtrykker en bevidst tilsidesættelse af hensynet til andre menneskers

liv og førlighed, bør straffes på et niveau, som nogenlunde svarer til strafniveauet for spirituskørsel. Forholdet er efter foreningens opfattelse ikke mindre lastværdigt, snarere tværtimod. Endvidere anføres det, at det kan diskuteres, om strafniveauet skal ligge på 10-12 måneders fængsel eller på et lavere niveau, men den anvendte strafposition bør markere alvoren i disse lovovertrædelser. Dansk Retspolitisk Forening har i øvrigt ikke taget stilling til detaljerne i bemærkningerne til lovudkastet, men har henholdt sig til dettes overordnede sigte.

I retspraksis er der et forskelligt udgangspunkt for strafudmålingen afhængigt af, om der er tale om uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel eller uagtsomt manddrab i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel. Som udgangspunkt bliver spiritusbilister straffet hårdest.

Justitsministeriet finder, at udgangspunktet for strafudmålingen i normaltilfælde ved uagtsomt manddrab forårsaget af henholdsvis spirituskørsel og særligt hensynsløs kørsel fremover bør være ens. Det samme gælder med hensyn til straffen for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse.

Det foreslås på denne baggrund at ændre straffelovens bestemmelser om uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse, således at det fremhæves, at det ved strafudmålingen skal anses som en særligt skærpende omstændighed, at forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel eller særligt hensynsløs kørsel. Det forudsættes herved, at uagtsomt manddrab/betydelig legemsbeskadigelse, der sker i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel, fremover som udgangspunkt straffes lige så strengt som uagtsomt manddrab/betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel.

I lovforslagets bemærkninger er det nærmere angivet, hvilket forhøjet strafniveau der tilsigtes med forslaget. I bemærkningerne er det endvidere anført, at fastsættelse af straffen fortsat vil bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og at de angivne strafniveauer kan fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger andre skærpende eller formildende omstændigheder.

Advokatrådet bemærker, at man ikke har bemærkninger til selve lovudkastet. Det bemærkes dog, at Straffelovrådet i betænkning nr. 1424/2002 om straffastsættelse og strafferammer anbefaler, at strafferammen i straffelovens § 241 og § 249 bør sættes til 4 år. Folketinget har tidligere forhøjet strafferammerne for at sikre en skærpet retspraksis i sager om spirituskørsel, og det foreliggende lovforslag har ligeledes til hensigt at skærpe strafniveauet. På denne baggrund finder Advokatrådet, at det på ny bør overvejes at fastsætte strafferammen i bestemmelserne i straffelovens § 241 og § 249 til 4 år.

Ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og færdselsloven (strafskærpelsesloven) blev strafferammerne i straffelovens § 241 og § 249 forhøjet fra fængsel

indtil 4 år til fængsel indtil 8 år. Ændringerne havde til formål at skærpe straffen for uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel eller særligt hensynsløs kørsel.

Straffelovrådet har i betænkning nr. 1424/2002 om straffastsættelse og strafferammer navnlig gennemgået straffelovens strafferammer ud fra en vurdering af det angrebne retsgode. Under henvisning til de vedtagne strafskærpelser vedrørende vold mv. har Rådet begrænset sig til at fremkomme med generelle betragtninger om strafferammerne. Rådet har på den baggrund stillet forslag om en række strafferammeændringer.

I Straffelovrådets oversigt baseret på det angrebne retsgode er straffelovens § 241 og § 249 placeret i en kategori med et strafmaksimum på 4 års fængsel. Rådet har i den forbindelse fremhævet, at man af tidsmæssige grunde ikke er gået ind i en nærmere vurdering af de principielle aspekter ved strafferammer, der alene retter sig mod uagtsomme forhold.

I Straffelovrådets betænkning nr. 1424/2002, side 721, har rådet anført, at man er opmærksom på, at forhøjelse af strafferammer er en af de måder, som lovgivningsmagten har anvendt, når den har ønsket at skærpe straffniveauet for bestemte forbrydelser.

Justitsministeriet finder under hensyn til strafskærpelsesloven fra 2002 ikke anledning til at foreslå strafferammerne i bestemmelserne i straffelovens § 241 og § 249 ændret.

Rådet for Større Færdselssikkerhed bemærker, at rådet kan tilslutte sig Justitsministeriets overvejelser i forbindelse med lovudkastet, og at det vil være rimeligt i forbindelse med strafudmålingen at sidestille særligt hensynsløs kørsel med spirituskørsel som særligt skærpene omstændighed, når der sker trafikulykker med dræbte eller alvorligt kvæstede. Rådet peger imidlertid på, at udsigten til skærpet straf efter rådets opfattelse næppe vil have den store præventive effekt over for de unge fartbøller i gerningsøjeblikket. De skærpede straffe vil således ikke kunne forebygge de unges hensynsløse kørsel.

Både særligt hensynsløs kørsel og spirituskørsel medfører ofte meget alvorlige ulykker i trafikken. Særligt hensynsløs kørsel er efter Justitsministeriets opfattelse ikke mindre alvorlig eller mindre risikobetonet end spirituskørsel. Det forekommer efter Justitsministeriets opfattelse ikke mindre strafværdigt, når særligt hensynsløs kørsel forvolder andres død, end når dødsfaldet skyldes spirituskørsel.

Forslaget bygger derfor på, at udgangspunktet for strafudmålingen ved uagtsomt manddrab forårsaget af henholdsvis spirituskørsel og særligt hensynsløs kørsel fremover bør være ens. Det samme gælder med hensyn til straffen for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse.

Det er næppe muligt at sige noget mere sikkert og generelt om, i hvilket omfang de foreslåede strafskærper samtidig må antages at begrænse antallet af sager om uagtsomt manddrab/betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med særligt hensynsløs kørsel. Som nævnt ovenfor finder Justitsministeriet imidlertid det lige strafværdigt, om et dødsfald sker i forbindelse med spirituskørsel eller særligt hensynsløs kørsel.

3. Den foreslåede affattelse af straffelovens § 241, 2. pkt., og § 249, 2. pkt.

Præsidenterne for retterne i Odense, Århus, Aalborg og Roskilde bemærker i deres fælles høringssvar, at det ikke fremgår klart af bemærkningerne i lovudkastet, om det er hensigten, at det også skal være en særligt skærpende omstændighed, at uagtsomt manddrab/betydelig legemsbeskadigelse er begået i forbindelse med promillekørsel.

Justitsministeren har den 23. februar 2005 fremsat forslag nr. L 7 til lov om ændring af færdselsloven (Sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel m.v.). Med lovforslaget foreslås færdselslovens § 53 ændret, således at enhver overtrædelse af lovens forbud mod at føre motordrevet køretøj med en alkoholpromille under eller efter kørslen på over 0,50 fremover betegnes spirituskørsel.

Det er i lovforslagets bemærkninger under pkt. 4.2. præciseret, at betegnelsen spirituskørsel i det foreslåede nye 2. pkt. i straffelovens § 241 og § 249 i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i færdselslovens § 53, stk. 1, omfatter kørsel med en alkoholpromille på over 0,50.